

Ministerstvo financí

Odbor 25

Čj. 252/ 89 247/2000

Referent: Ing. Doležalová, I. 33 86

V Praze dne 6. prosince 2000

Pokyn č. D-219 o registraci daňových subjektů

Obsah

1. Povinnost registrace popř. oznámení
 - 1.1. Registrační povinnost
 - 1.2. Oznamovací povinnost
 - 1.3. Vynětí z registrační povinnosti
2. Registrační řízení
 - 2.1. Postup daňového subjektu
 - 2.2. Postup správce daně
3. Výsledek registrace
 - 3.1. Stanovení data účinnosti registrace k jednotlivým daním
 - 3.1.1. Daň z přidané hodnoty
 - 3.1.2. Daň z příjmů
 - 3.1.2.1. Právnícké osoby
 - 3.1.2.2. Fyzické osoby
 - 3.1.2.3. Plátce daně ze závislé činnosti
 - 3.1.2.4. Plátce daně vybírané srážkou
 - 3.1.2.5. Plátce zajištění daně
 - 3.1.3. Spotřební daně
 - 3.1.4. Daň z nemovitostí
 - 3.1.5. Daň silniční
4. Registrace z úřední povinnosti
5. Změny registračních údajů
 - 5.1. Postup daňového subjektu
 - 5.2. Postup správce daně
 - 5.2.1. Postup správce daně při provádění změn z úřední povinnosti
 - 5.3. Změna místní příslušnosti
 - 5.3.1. Základní pojmy
 - 5.3.2. Postup daňového subjektu
 - 5.3.3. Postup správce daně
 - 5.3.4. Změna místní příslušnosti daňového subjektu vyňatého z registrační povinnosti
 - 5.4. Změna DIČ při delegaci místní příslušnosti

1. Povinnost registrace popř. oznámení

1.1. Registrační povinnost

Registrační povinnost je upravena obecně ustanovením § 33 zákona o správě daní a poplatků (dále jen "ZSDP") a dalšími zvláštními ustanoveními v zákonu

- o dani z přidané hodnoty (dále jen "DPH"),
- o spotřebních daních (dále jen "SD"),
- o dani silniční.

(V § 5 zákona č. 588/1992 Sb.), v § 12 a v § 15 zákona č. 587/1992 Sb., v § 4 a 17a zákona č. 16/1993 Sb.)

Podle § 33 odst. 1 ZSDP je povinna právnická nebo fyzická osoba, která získá povolení nebo oprávnění k podnikatelské činnosti nebo začne provozovat jinou samostatně výdělečnou činnost podle § 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "ZDP") podat správci daně přihlášku k registraci do třiceti dnů ode dne, kdy je podle příslušných předpisů oprávněna vykonávat podnikatelskou činnost nebo počne vykonávat jinou samostatnou výdělečnou činnost (včetně takové, k jejímuž výkonu není nutno mít žádné oprávnění).

V případech, kdy se jedná o samostatnou výdělečnou činnost, je běh lhůty k podání registrační přihlášky odvozen nikoliv od oprávnění k podnikatelské činnosti, ale od počátku skutečného provozování jiné samostatné výdělečné činnosti; jde např. o činnosti chráněné autorskými právy tj. o umělce, vynálezce apod.

Z toho vyplývá, že registrační povinnost mají fyzické a právnické osoby, které získaly např. živnostenské oprávnění, koncesi, zápis do obchodního rejstříku, osvědčení o zápisu do komory auditorů, advokátů nebo daňových poradců, nebo jsou jiným způsobem oprávněny podnikat, ať již začaly skutečně podnikat nebo ne.

Právnické nebo fyzické osoby, kterým vznikla povinnost srážet daň nebo zajistit daň tj. včetně povinnosti srážet zálohy na daň, jsou povinny podat přihlášku k registraci do patnácti dnů ode dne, kdy tato povinnost vznikla pokud se nezaregistrovaly jako plátcí daně již v rámci registrace podle § 33 odst. 1 ZSDP.

1.2. Oznamovací povinnost

Osoby, které začaly vykonávat činnost nebo pobírat příjmy podrobené dani jsou povinny tuto skutečnost správci daně oznámit do třiceti dnů (§ 33 odst. 2 ZSDP).

Jsou to např. fyzické osoby, mající příjmy z prodeje zemědělských produktů (pěstitelé a chovatelé), příjmy z pronájmu, který není podnikatelskou činností podle § 7 ZDP a spolupracující osoby, které k těmto činnostem nemají povolení nebo oprávnění. Tuto povinnost mají i osoby, které začnou podnikat bez předepsaného oprávnění.

Rozhodujícím kritériem u plnění oznamovací povinnosti je výlučně skutečný výkon činnosti nebo pobírání dani podrobených příjmů, a to i v případech, kdy by šlo

o činnost nelegální či o nelegální příjmy, dani ovšem podléhající. Osoba se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí, které vznikla stálá provozovna na území ČR je povinna rovněž podat registrační přihlášku s oznámením do třiceti dnů od jejího vzniku.

Oznámení, které se předkládá místně příslušnému správci daně na tiskopise "přihláška k registraci", rovněž zahajuje registrační řízení.

1.3. Vynětí z registrační povinnosti

Registračnímu řízení nepodléhají a tedy ani nemají povinnost předložit přihlášku k registraci osoby,

- u kterých vznikla jen nahodilá nebo jednorázová daňová povinnost,
- u kterých je předmětem zdanění jen nemovitost,
- kteří mají příjmy jen ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- kteří mají jen příjmy, u kterých je daň vybírána zvláštní sazbou daně,
- u kterých dochází ke kumulaci výše uvedených daňových povinností.

Sem patří např. osoby, mající pouze příjmy ze závislé činnosti a vlastní nemovitost, která je předmětem zdanění, i ti, kteří vlastní takovou nemovitost a mají jen příjmy, z nichž je vybírána daň zvláštní sazbou, např. úroky z úspor.

2. Registrační řízení

2.1. Postup daňového subjektu

Doručením přihlášky k registraci místně příslušnému správci daně je zahájeno ve smyslu § 21 odst.1 ZSDP registrační řízení. Daňový subjekt je povinen tvrzené údaje prokázat buď originálem nebo ověřeným stejnopisem. Kdo má v daňových záležitostech zástupce, předloží plnou moc, která obsahuje identifikační údaje zástupce i zastupovaného, zmocnění k zastupování a rozsah zastupování. Podpisy na originále nebo na ověřeném stejnopisu plné moci nemusí být úředně ověřeny; to ovšem nevylučuje možnost, aby si správce daně v případě pochybností ověření podpisů vyžádal. Osoba se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí má povinnost zmocnit v tuzemsku zástupce pro doručování; ostatní osoby jej pověřit mohou. Je-li zmocněnec pro doručování určen, je povinností zastupovaného rovněž předložit plnou moc.

Spolupracující osoba je samostatným daňovým subjektem, jemuž plynou příjmy ze spolupráce s druhým z manželů při jeho podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti. Má-li spolupracující osoba pro tuto činnost povolení, registruje se podle bodu 1.1. tohoto Pokynu, nemá-li povolení k výkonu této činnosti, postupuje podle bodu 1.2. tohoto Pokynu. Pokud spolupracující osoba tuto svoji spolupráci ukončí, nejde o ukončení činnosti, k níž by byl třeba souhlas správce daně podle § 35 ZSDP, nejedná-li se o výmaz z evidence, na základě které získala vlastní povolení k činnosti.

Ti, kdož jsou ze zákona plátcí DPH nebo SD, jsou povinni kromě přihlášky k registraci vyplnit ještě přihlášku k DPH nebo přihlášku k SD.

Dobrovolný plátcé DPH na přihlášce k registraci k DPH uvede též datum, ke kterému žádá o registraci jako plátcé DPH.

Daňový subjekt, který je v době, kdy žádá o registraci k jiným daním i poplatníkem daně z nemovitostí, a to buď u stejného nebo u jiných správců daně, vyplňuje přílohu k přihlášce k registraci "Daň z nemovitostí", na které vyplní údaje o všech nemovitostech, ke kterým je u všech správců daně poplatníkem.

Právnícká nebo fyzická osoba, která má organizační složku ve smyslu § 7 obchodního zákoníku, případně organizační jednotku, která splňuje podmínky pro vznik plátcovy pokladny podle § 4 ZSDP, vyplní přílohu k přihlášce k registraci "Odštěpné závody a provozovny", případně přihlášku k registraci pro plátcovy pokladny. Přihláška k registraci plátcovy pokladny se podává místně příslušnému správci daně plátcovy pokladny

2.2. Postup správce daně

Správce daně údaje sdělené daňovým subjektem, tj. vyplněnou přihlášku k registraci se všemi přílohami prověří. Pokud má pochybnosti o uvedených údajích, vyzve daňový subjekt podle § 33 ZSDP, aby údaje vysvětlil, doplnil nebo doložil. V rámci řízení, v němž jsou tyto pochybnosti odstraňovány, je správce daně povinen zjistit skutečný stav věci a zajistit, aby v registraci daňových subjektů byly uvedeny správné údaje.

Daňový subjekt prokáže údaje, uvedené v přihlášce k registraci buď originálem nebo ověřeným stejnopisem. Pokud tyto doklady nebudou trvale založeny ve spise, správce daně o nich pořídí do spisu úřední záznam (např. na fotokopii) ve kterém bude konstatovat shodu s originálem nebo s ověřenou kopií dokladu, pokud není ve spise založen doklad z jiného zdroje (např. doklad z obchodního rejstříku).

Správce daně, který zaregistruje plátcovu pokladnu, je povinen sdělit výsledek registračního řízení místně příslušnému správci daně daňového subjektu, jemuž plátcova pokladna vznikla. Při zániku plátcovy pokladny předá správce daně spis týkající se plátcovy pokladny správci daně, který je místně příslušný plátcu daně.

3. Výsledek registrace

Poté, co správce daně ověřil, že daňový subjekt splňuje podmínky pro registraci, vydá rozhodnutí ve formě Osvědčení o tom, že je daňový subjekt zaregistrován a bylo mu přiděleno daňové identifikační číslo (dále jen "DIČ"). Na Osvědčení uvede správce daně datum účinnosti registrace k DPH a periodicitu zdaňovacího období k DPH, pokud je daňový subjekt k DPH registrován. Data účinnosti registrace k ostatním daním se na Osvědčení neuvádějí, ale jsou součástí dokumentace o daňovém subjektu a jsou uloženy v databázi správce daně.

Nemůže-li správce daně vyhovět žádosti daňového subjektu o zaregistrování jako dobrovolného plátce DPH, neboť nemůže vyhovět termínu pro krátkost doby mezi předložením žádosti a navrhovaným datem účinnosti registrace, stanoví, nejlépe po projednání s daňovým subjektem, nový termín s dostatečným časovým předstihem. Pokud správce daně žádosti o registraci vyhoví, vydá Osvědčení s uvedením data účinnosti k DPH a s uvedením příslušné periodicity zdaňovacího období. Pokud žádosti nevyhoví, vydá rozhodnutí, kterým se žádost zamítá. Obdobně

se postupuje při vyřizování žádosti o zrušení registrace k DPH. (Viz Pokyn MF D-167.)

Přidělení DIČ v Osvědčení o registraci má vždy konstitutivní charakter a daňový subjekt je povinen je uvádět ve všech případech komunikace (včetně plateb) se správcem daně a v případech, stanoví-li tak zvláštní zákon (např. zákon o DPH při vystavování daňových dokladů).

Proti rozhodnutí o registraci - Osvědčení lze podat odvolání, které nemá odkladné účinky.

V případě, že došlo k poškození, zničení, ztrátě nebo odcizení Osvědčení o registraci, vystaví správce daně, pokud o to daňový subjekt požádá, po zaplacení správního poplatku duplikát Osvědčení.

3.1. Stanovení data účinnosti registrace k jednotlivým daním

V Osvědčení se stanoví pouze datum účinnosti registrace k DPH. Data účinnosti registrace k ostatním daním se na Osvědčení neuvádějí a správce daně s nimi pracuje pouze ve své evidenci.

3.1.1. Daň z přidané hodnoty

Datem účinnosti registrace je v případě povinnosti se zaregistrovat den podle zákona o DPH.

V případě dobrovolné registrace je datem účinnosti registrace den, stanovený správcem daně v Osvědčení o registraci.

3.1.2. Daň z příjmů

3.1.2.1 Právnícké osoby

Pro právnícké osoby je datem účinnosti registrace den jejich vzniku, např. den, ke kterému jsou zapsány do obchodního rejstříku.

Jedná-li se o právníckou osobu, která není založena nebo zřízena za účelem podnikání a její činnost není předmětem daně podle ZDP, nemá povinnost se registrovat. Jakmile však tato právnícká osoba získá povolení nebo oprávnění k výkonu podnikatelské činnosti nebo začne vykonávat činnost podléhající dani nebo začne pobírat příjmy podrobené dani nebo se stane plátcem sražené či zajištěné daně, musí být registrována; datum účinnosti registrace je den, který nastane dříve.

3.1.2.2. Fyzické osoby

Pro fyzickou osobu je datem účinnosti registrace den, kdy začne pobírat příjmy podrobené dani nebo den účinnosti oprávnění k výkonu činnosti, z níž příjmy podléhají dani nebo datum zahájení této činnosti, nastane-li dříve.

3.1.2.3. Plátce daně z příjmů ze závislé činnosti

Pro fyzické i právnícké osoby - plátce daně z příjmů ze závislé činnosti je datem účinnosti registrace den, kdy je plátce daně povinen po prvé srazit zálohu na daň z příjmů podle ZDP, nebo den, který uvedl daňový subjekt na přihlášce k registraci, nastane-li dříve.

3.1.2.4. Plátce daně vybírané srážkou

Pro fyzické i právnické osoby - plátce daně z příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou, je datem účinnosti registrace den, kdy je plátce po prvé povinen srazit daň podle ZDP nebo den, který uvedl daňový subjekt na přihlášce k registraci, nastane-li dříve.

3.1.2.5. Plátce zajištění daně

Pro fyzické i právnické osoby - plátce zajištění daně je datem účinnosti registrace den, kdy je plátce daně poprvé povinen srazit zajištění daně podle ZDP nebo den, který uvedl daňový subjekt na přihlášce k registraci, nastane-li dříve.

3.1.3. Spotřební daně

U spotřebních daní je datem účinnosti registrace plátce daně den vzniku první daňové povinnosti podle zákona o spotřebních daních.

3.1.4. Daň z nemovitostí

Datem účinnosti registrace je den účinnosti registrace daňového subjektu k jiným daním, pokud je daňový subjekt současně podle zákona o dani z nemovitostí poplatníkem této daně. Pokud daňový subjekt je již registrován k jiným daním a získá nemovitost, je datem účinnosti den vzniku daňové povinnosti k dani z nemovitostí za tuto nemovitost.

3.1.5. Daň silniční

Datem účinnosti registrace k silniční dani je poslední den lhůty splatnosti nejbližší zálohy na daň podle zákona o dani silniční.

4. Registrace z úřední povinnosti

Jestliže daňový subjekt nesplnil svoji registrační či oznamovací povinnost ani na výzvu (podle § 32 odst. 1 ZSDP ke splnění povinnosti podle § 33 ZSDP), zaregistruje ho místně příslušný správce daně z úřední povinnosti neprodleně. Výsledkem registračního řízení je vydání Osvědčení o registraci ex officio, které se doručuje daňovému subjektu.

V případě, že ode dne, kdy měl být daňový subjekt zaregistrován, se změnil jeho místně příslušný správce daně, registraci z úřední povinnosti provede současný místně příslušný správce daně.

Při stanovení data registrace z úřední povinnosti k jednotlivým daním postupuje správce daně podle bodu "3.2. Stanovení data registrace k jednotlivým daním".

Proti rozhodnutí o registraci - Osvědčení ex officio lze podat odvolání, které nemá odkladné účinky.

5. Změny registračních údajů

5.1. Postup daňového subjektu

Jakmile dojde ke změně údajů, které daňový subjekt uvedl v rámci registračního řízení, je povinen je správci daně ohlásit do patnácti dnů ode dne, kdy nastaly. Tyto změny současně správci daně prokáže. K ohlášení změn lze použít tiskopis přihlášky k registraci.

Při změnách údajů, které lze osvědčit příslušným úředním dokladem, dokládá daňový subjekt správci daně jejich existenci buď originálem nebo ověřeným stejnopisem.

5.2. Postup správce daně

Správce daně prověří údaje sdělené daňovým subjektem a při změně údajů, uvedených na Osvědčení vydá Osvědčení nové, kterým současně ukončí platnost dosavadního Osvědčení. Na něm uvede stav po změně u změněných položek a ostatní položky zachová v původní podobě (např. jestliže u DPH nedošlo k přerušení registrace, je den účinnosti její registrace shodný s dnem účinnosti, uvedeným na předchozím vydaném Osvědčení).

5.2.1. Postup správce daně při provádění změn z úřední povinnosti

V případě, že daňový subjekt nesplní svoji povinnost oznámit svému místně příslušnému správci daně nastalou změnu údajů, uvedených na Osvědčení, a to ani na případnou výzvu správce daně, postupuje správce daně podle bodu 5.2. s tím, že vydává ex officio nové Osvědčení, kterým zároveň ukončuje platnost Osvědčení předchozího. Součástí rozhodnutí z moci úřední je odůvodnění. Při zrušení registrace k DPH podle § 39 odst. 2 zákona o DPH vydává správce daně samostatné rozhodnutí ex officio o zrušení registrace k DPH. Bezprostředně po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí vydává nové Osvědčení bez registrace DPH, kterým zároveň zneplatňuje předchozí Osvědčení.

5.3. Změna místní příslušnosti

5.3.1. Základní pojmy

Při změně sídla právnické osoby a změně bydliště fyzické osoby, která je důvodem pro změnu místní příslušnosti FÚ, je pro potřeby tohoto Pokynu

původní FÚ – finanční úřad, u něhož je daňový subjekt registrován ke dni, kdy došlo ke změně podmínek rozhodných pro určení místní příslušnosti,

nový FÚ – finanční úřad, na nějž přechází místní příslušnost,

den D – den, kdy daňový subjekt změnu podmínky rozhodné pro určení místní příslušnosti ohlásil původnímu FÚ nebo den, kdy se tento FÚ o změně dověděl jinak. Den D je rozhodné datum pro zahájení řízení o změně místní příslušnosti.

5.3.2. Postup daňového subjektu

Daňový subjekt oznámí původnímu FÚ změnu sídla nebo bydliště, případně další skutečnosti, rozhodné pro změnu místní příslušnosti, a doloží ji usnesením rejstříkového soudu o provedení zápisu do obchodního rejstříku nebo jiným dokladem příslušného orgánu o změně sídla (právní osoba) nebo platným dokladem s vyznačenou změnou trvalého bydliště (fyzická osoba) případně jinými doklady.

Úhrady daňových povinností, které jsou splatné po dni D, bude daňový subjekt až do dne ukončení platnosti Osvědčení nadále poukazovat původnímu FÚ. Na tohoto správce daně se bude nadále obracet i s jinými svými daňovými záležitostmi, neboť tento správce daně je až do dne ukončení platnosti Osvědčení jeho místně příslušným správcem daně.

5.3.3. Postup správce daně

Po zjištění a ověření změny podmínek rozhodných pro určení místní příslušnosti původní FÚ vydá samostatné rozhodnutí o ukončení platnosti Osvědčení, kterým stanoví poslední den platnosti Osvědčení.

Dojde-li ke změnám v registraci k DPH v průběhu přeregistrace, provádí je ještě původní FÚ, který je místně příslušný.

Nový FÚ se stává pro daňový subjekt místně příslušným správcem daně následujícím dnem po dni, kterým skončila platnost původního Osvědčení. Nejpozději v poslední den platnosti původního Osvědčení vydá nový FÚ daňovému subjektu nové Osvědčení, na kterém vyznačí jako den platnosti přeregistrace den následující po dni, jímž končí platnost původního Osvědčení. Na přední straně nového Osvědčení vyplní nový FÚ informaci o ukončení platnosti předchozího Osvědčení, vydaného původním FÚ.

Původní Osvědčení zůstává i po ukončení platnosti v držení daňového subjektu jako doklad.

Neoznámí-li daňový subjekt původnímu FÚ ani na případnou výzvu změnu sídla či bydliště či jiné skutečnosti, rozhodné pro změnu místní příslušnosti, vydá FÚ ex officio rozhodnutí o ukončení platnosti Osvědčení a provede změnu místní příslušnosti z úřední povinnosti.

Jestliže dochází ke změně místní příslušnosti a zaregistrovaný daňový subjekt neoznámil změnu svému původnímu FÚ, ale novému FÚ, postoupí nový FÚ toto oznámení původnímu FÚ k zahájení řízení o změně místní příslušnosti a daňový subjekt poučí o dalším postupu.

Pokud nový FÚ sám zjistí změnu podmínek, rozhodných pro určení místní příslušnosti, uvědomí o tom neprodleně původní FÚ. Původní FÚ postupuje tak, jak je výše uvedeno.

5.3.4. Změna místní příslušnosti u daňového subjektu vyňatého z povinnosti registrace

U daňového subjektu, který nemá povinnost registrace, dochází ke změně místní příslušnosti dnem změny sídla nebo bydliště, případně dalších skutečností, rozhodných pro změnu MP. Původní FÚ předá spisový materiál novému FÚ neprodleně po té, co se o změně dozví. Všechny úkony původního FÚ do doby, než se o změně dozví a než předá spisy novému FÚ se považují za neodkladné úkony.

5.4. Změna DIČ při delegaci místní příslušnosti

V rozhodnutí o delegaci místní příslušnosti stanoví správce daně, který o delegaci rozhoduje, den, od kterého přechází místní příslušnost na nového správce daně tak, aby mohla být přeregistrace do tohoto dne řádně provedena.

V případě delegace se postupuje jako při změně místní příslušnosti z jiných důvodů a dochází ke změně DIČ. Rozhodnutí o ukončení platnosti Osvědčení se vydává z důvodů změny místní příslušnosti.

Tímto Pokynem se nahrazuje Pokyn č. D-5 a DS-46.

JUDr. Miloš Kolář v.r.
pověřený řízením odboru 25